

23.11.2024.

Ojačani savski nasipi od Nove Gradiške do granice sa Srbijom

Sustav zaštite od poplava danas je nezamisliv bez obrambenih (zemljanih) nasipa koji se u Republici Hrvatskoj protežu na čak oko 4100 kilometara. Obrambeni nasipi štite stanovništvo uz tokove rijeka Save, Drave, Dunava, Kupe, Neretve i drugih, no mrežu nasipa potrebno je stalno održavati, nadograđivati i kontrolirati s obzirom na to da je većina nasipa građena i podizana tijekom prošlog stoljeća.

Upravo je projekt "Modernizacija lijevoobalnih savskih nasipa od Račinovaca do Nove Gradiške" jedan je od najvećih projekata iz područja djelatnosti zaštite od štetnog djelovanja voda u RH. Izvodio se na području Vukovarsko-srijemske i Brodsko-posavske županije, a Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekt potpisan je još u rujnu 2018. godine. Navedenim projektom obnovljeni su i učvršćeni zemljani nasipi uz lijevu obalu Savu, na potezu od međudržavne granice Hrvatske sa Srbijom pa sve do novogradiškog područja.

„Do same ideje za realizacijom projekta došlo je nakon velike poplave u Županjskoj Posavini 2014. godine, kada su se ukazali problemi u provedbi izvanrednih mjera obrane od poplava. Daljnjim provedenim analizama uočene su slabosti prilikom provedbe mjera aktivne obrane od poplava, jer na većini dionica nije postojao pristupni put, do i uz samu nožicu nasipa ili je poplavljen od zaobalnih voda, a samim time i neprikladan za provođenje mjera. Cilj projekta je osigurati ujednačenu razinu sigurnosti nasipa, kako ne bi došlo do prodora vode kroz nasip ili temeljno tlo te da se u cilju kvalitetnije provedbe mjera obrane od poplava izgradi kvalitetan i čvrst pristup nasipu“, istaknula je dr.sc. Danijela Kosić iz Hrvatskih voda, iz Jedinice za pripremu i provedbu EU projekata zaštite od štetnog djelovanja voda.

Radovi obuhvatili više od 170 kilometra nasipa

Sama izrada projektne dokumentacije započela je 2015., dok su prvi radovi na izgradnji započeli 2017. godine, i to na godišnjicu puknuća savskog nasipa i poplave koja je potopila naselja u istočnom dijelu županjske Posavine, zbog čega je tada evakuirano 10-ak tisuća stanovnika iz Gunje, Đurića, Posavskih Podgajaca, Račinovaca, Rajevog Sela i Strošinaca. Poplava koja je uzrokovana rekordnom količinom vode u Savi, poprimila je razmjere prirodne katastrofe i trebalo je dosta vremena, truda i novaca za obnovu pogođenog područje na krajnjem istoku Hrvatske. U poplavi u svibnju 2014. smrtno su stradale dvije osobe, poplavljeno je područje veličine oko 250 km², a šteta je procijenjena na približno 240 milijuna eura.

„Nakon početka radova definirana je provedba hitnih 'no regret' mjera povećanja sigurnosti nasipa i zaobalja na dionicama dužine od 172,5 kilometara, izgradnjom 80,2 kilometara balastnih bermi sa servisnim putom i plošnim drenom, 74,8 kilometara servisnih putova s plošnim drenom te osam zasebnih projekata ukupne duljine 17,5 kilometara, izvedbom vodonepropusne zavjese“, navela je dr.sc. Danijela Kosić.

Ukupna duljina lijevoobalnog savskog nasipa od Račinovaca do Nove Gradiške iznosi 236,7 kilometara, od čega su se na 170,6 km izvodili radovi modernizacije nasipa. Projekt je podijeljen na pet kazeta, odnosno 16 aktivnosti, unutar kojih se nalazi 21 dionica za koje je ishodeno 20 građevinskih dozvola. U cilju funkcionalne i operativne provedbe radovi na projektu bili su podijeljeni na dionice: Državna granica – CS Konjuša (10,2 km); Klakar – Ruščica (5,15 km); CS Konjuša – Topola (21,25 km); Jaruge – Svilaj (14,4 km); Zadubravlje – Klakar – Ruščica (16,95 km); Topola – Županja (8,85 km); Slavonski Brod – Dubočac (13,45 km); Dubočac – Lužani (16,15 km); Grad Županja, Županja – Štitar, Babina Greda – Slavonski Šamac (1,75 km + 5,4 km + 5,55 km); Babina Greda, Slavonski Šamac, Slavonski Brod Zapad (0,75 km + 1,55 km + 3,8 km); Pričac – Davor – Orubica (16,07 km); Slavonski Šamac – Jaruge (5,45 km); Dolina – Mačkovac – Nova Gradiška (7,3 km); Svilaj – Bicko Selo (9,6 km); Davor (2,2 km) te Lužani – Pričac (4,6 km).

Projekt je, istaknimo, sufinanciran sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj, kroz Operativni program konkurentnost i kohezija, a vrijedan je 49 milijuna eura s PDV-om. Od toga su EU sredstva 41,7 milijuna eura, a nacionalna sredstva 7,3 milijuna eura. Provedbom aktivnosti ovog Projekta poboljšana je postojeći sustav obrane od poplava, čime su smanjeni rizici od štetnog djelovanja voda na površini od cca. 221,668 hektara., a korist od izbjegnute štete iznosi na godišnjoj razini oko 11,12 milijuna eura.

„Postojeći obrambeni nasipi u Hrvatskoj danas su uglavnom u dobrom stanju, čemu pridonosi njihovo redovito održavanje. Moramo istaknuti da je većina nasipa građena tijekom 60-ih i 70-ih godina prošlog stoljeća. U međuvremenu su određene kritične dionice nasipa, naravno, rekonstruirane, odnosno dodatno ojačane i nadvišene. Nasipe je potrebno stalno i kontinuirano nadzirati i održavati, a po prolasku velikih voda i žurno sanirati kritična mjesta. Nažalost, uslijed sve učestalijih ekstremnih hidroloških prilika pokazalo se da pojedini nasipi ili bolje rečeno pojedine dionice nasipa više ne zadovoljavaju svojom visinom u odnosu na maksimalne vodostaje koji se događaju u posljednje vrijeme. Možemo reći kako su u posljednjih petnaestak godina na gotovo svim rijekama i vodomjernim postajama u Republici Hrvatskoj premašeni maksimalno zabilježeni vodostaji u povijesti mjerenja. Iz tog razloga potrebno je stalno ulagati u održavanje i dogradnju postojećih nasipa te izgradnju novih dionica kako bismo uspješno pratili najnovije trendove klimatskih promjena i sve izraženijih hidroloških ekstrema“, poručuju iz Hrvatskih voda o problematici obrambenih nasipa.

Dražen Najman

(Članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije u okviru Programa poticanja novinarske izvrsnosti)

(Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora)